

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.387.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11417 Pana Posła Marka Rząsy, w sprawie warunków uruchomienia gminnego centrum pomocy społecznej oraz dofinansowania utworzenia i prowadzenia gminnego centrum wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1818) od 1 stycznia 2020 r. na poziomie lokalnym można tworzyć struktury koordynujące i integrujące usługi społeczne (centra usług społecznych, dalej: „CUS”).

Zadaniem CUS jest koordynacja usług społecznych z różnych systemów: pomocy społecznej, polityki rodzinnej, promocji i ochrony zdrowia, kultury, edukacji publicznej, polityki prorodzinnej, wspierania osób z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 wskazanego aktu (dalej też jako: „ustawa o realizowaniu usług”) centrum może zostać utworzone dla:

- 1) jednej gminy;
- 2) co najmniej dwóch gmin.

Na mocy art. 9 ust. 2 ww. ustawy w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 centrum tworzy się przez przekształcenie funkcjonującego w gminie ośrodka pomocy społecznej w centrum; w przypadku, do którego odnosi się ust. 1 pkt 2 centrum powstaje poprzez utworzenie w jednej z gmin nowej jednostki organizacyjnej, odrębnej od funkcjonującego w tej gminie ośrodka pomocy społecznej.

W miastach powyżej 100 000 mieszkańców centrum powstaje:

- zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1;
- poprzez utworzenie w mieście nowej jednostki organizacyjnej, odrębnej od funkcjonującego w tym mieście ośrodka pomocy społecznej (art. 9 ust. 3 wspomnianej ustawy).

Warunkiem utworzenia centrum, o którym mowa w art. 9 ustawy o realizowaniu usług jest:

- zgodnie z ust. 1 pkt 1 przekazanie do realizacji centrum wszystkich zadań, w tym usług społecznych, realizowanych dotychczas przez ośrodek pomocy społecznej oraz wybranych i nierealizowanych przez ośrodek pomocy społecznej do dnia utworzenia centrum usług społecznych z co najmniej dwóch zakresów, o których mowa w art. 2 ust. 1;
- zgodnie z ust. 1 pkt 2 zawarcie porozumienia, na podstawie którego gmina przekazuje do realizacji innej gminie, która ma utworzyć centrum, wybrane usługi społeczne z co najmniej trzech zakresów, o których mowa w art. 2 ust. 1;

- zgodnie z ust. 3 pkt 2 przekazanie przez miasto do realizacji centrum wybranych usług społecznych z co najmniej trzech zakresów, o których mowa w art. 2 ust. 1 (art. 10 ustawy o realizacji usług).

Usługami społecznymi są działania podejmowane m. in. na podstawie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Utworzenie centrum usług społecznych może wiązać się z ograniczonymi, rozłożonymi w czasie wydatkami po stronie jednostek samorządu terytorialnego, uzależnionymi od sposobu i tempa wdrażania rozwiązań w poszczególnych gminach i powiatach. Koszty te mogą być częściowo kompensowane środkami pochodzącymi z programów krajowych i funduszy unijnych, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).

W ramach jednego z programów Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) pn. „Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnościami” fundusz - we współpracy z Rządową Agencją Rezerw Strategicznych jako partnerem logistycznym - prowadzi od 2023 roku wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnościami. Jej celem jest świadczenie na terenie całego kraju usług: doradztwa, wynajmu, dostawy, serwisu, dostosowania i skonfigurowania oraz instruktażu obsługi oferowanych urządzeń. Lista sprzętu i technologii, które można wypożyczyć, jest dostępna na stronie PFRON pod adresem: <https://wypozyczalnia.pfron.org.pl/lista-dostepnego-sprzetu/>.

Natomiast w zakresie możliwości sfinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, w ramach środków przekazywanych do samorządu powiatowego, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 1605) realizowane są dwa zadania dotyczące sprzętu rehabilitacyjnego:

- „Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na wniosek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej”¹;
- „Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych”.²

Żadne z tych zadań nie umożliwia Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej utworzenia i prowadzenia Gminnego Centrum Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego.

Należy podkreślić, że CUS może tworzyć wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego lub koordynować ich realizację.

Dodatkowo wspomnieć należy, że wsparcie udzielane w ramach środków PFRON na realizację zadań własnych samorządu terytorialnego, które wynikają z art. 35 a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 913) stanowi formę częściowego dofinansowania. Zapewnienie kompleksowej realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami

¹Zgodnie z art. 35a ust. 4 ustawy o rehabilitacji:

²Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c:

wymaga zaangażowania również środków własnych samorządów oraz innych dostępnych źródeł finansowania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/